

KAMU GÖREVLİLERİ ETİK KURULU KARARI

Dosya Numarası : 2008/59
Başvuru Tarihi : 15/05/2008
Karar Tarihi : 11/06/2009
Karar Numarası : 2009/23

A. BAŞVURAN

B. HAKKINDA İNCELEME YAPILAN KAMU GÖREVLİSİ

Belediye Başkanı

C. RAPORTÖR

D. İDDİALARIN ÖZETİ

Başvuran dilekçesinde özetle; Belediye Başkanı'nın, düğün, sünnet vb törenlerde, altın hediye ettiğini ve hediyelerin parasını belediye bütçesinden karşıladığını, bu durumun ilçede çeşitli dedikodulara vesile olduğunu, bu nedenle belediye başkanından şikâyetçi olduğunu dile getirmiştir.

E. İNCELEME

Raportör tarafından yapılan inceleme ve araştırma sonucu hazırlanan rapor değerlendirilerek, 02/04/2009 tarihinde konunun esastan incelenmesine geçilmiştir.

İçişleri Bakanlığı'ndan 03/06/2008 tarihli yazı ile konu hakkında gerekli incelemenin yapılarak, bilgi ve belge gönderilmesi talep edilmiş; anılan bakanlıktan gelen 20/02/2009 tarihli cevabi yazıda, Valiliğince yapılan ön araştırma neticesinde düzenlenen raporda; yapılan işlemlerin usul ve yasaya uygun olduğu, bu itibarla Belediye Başkanı hakkında, 4483 sayılı Yasa gereğince ön inceleme yapılmasına gerek olmadığı belirtilmiştir.

Dosya üzerinde ve 08/04/2009 tarihinde mahallinde yapılan inceleme sonucunda temin edilen bilgi ve belgeler çerçevesinde; Başkanlığı'nın bütçesinden, temsil ve ağırlama ödeneği olarak 2006 yılında 5.000,00 TL, 2007 yılında 10.000,00 TL ve 2008 yılında 15.000,00 TL kaynak ayrıldığı, Belediye Başkanı'nın ilçede yapılan düğün, sünnet vb. törenlerde çeyrek altın hediye ettiği, söz konusu hediyelerin parasını belediye bütçesinin temsil ve ağırlama ödeneğinden karşıladığı, bu bağlamda; her yıla ait toplu olarak düzenlenen faturalara bağlı olarak, 2006 yılında 80 adet çeyrek altın karşılığı 4.000,00 TL, 2007 yılında 134 adet çeyrek altın karşılığı 6.566,00 TL ve 2008 yılında ise 133 adet çeyrek altın karşılığı 9.709,00 TL ödemenin kuyumcuya yapıldığı, ancak alınan bu altınların kimlere, ne zaman ve ne kadar verildiği hususlarına ilişkin herhangi bir kaydın da mevcut olmadığı anlaşılmıştır.

Söz konusu iddianın, bilgi ve belgelere dayanılarak yapılan değerlendirilmesi sonucunda, Belediye Başkanı 'nin savunmasının istenmesine karar verilmiştir.

F. SAVUNMANIN ÖZETİ

Belediye Başkanı 04/05/2009 tarihinde gönderdiği yazılı savunmada; ilçesinde yapılan düğün sünnet vb. törenlerde, alınan altınları ilçenin örf ve adeti gereği takı olarak taktığını, Belediye Başkanı olarak düğün ve sünnet törenlerinde takmış olduğu çeyrek altınların ödemesini, 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Belediye Başkanının Görev ve Yetkileri" başlıklı 38. maddesinin (o) bendine, ayrıca İçişleri Bakanlığınca çıkartılan "Belediye Bütçesinden Yapılacak Temsil Ağırlama ve Tören Giderleri Yönergesi"nin 10. maddesine istinaden belediye bütçesinden yaptığını belirtmiştir.

KARAR

Dosyadaki bilgi, belgeler ve mahallinde yapılan inceleme ile tanık anlatımları birlikte değerlendirildiğinde; Belediye Başkanı 'nin, 2006, 2007 ve 2008 yıllarında ilçede yapılan düğün ve sünnet törenlerine hediye olarak çeyrek altın götürdüğü, söz konusu altınların parasını belediye bütçesinin temsil ve ağırlama ödeneğinden karşıladığı anlaşılmaktadır.

5176 sayılı Kamu Görevlileri Etik Kurulu Kurulması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkındaki Kanunun 3. maddesinde Kurul, "Kamu görevlilerinin görevlerini yürütürken uymaları gereken etik davranış ilkelerini hazırlayacağı yönetmeliklerle belirlemek, etik davranış ilkelerinin ihlal edildiği iddiası ile re'sen veya yapılacak başvurular üzerine gerekli inceleme ve araştırma yaparak sonucu ilgili makamlara bildirmek, kamuda etik kültürünü yerleştirmek üzere çalışmalar yapmak veya yaptırmak ve bu konuda yapılacak çalışmalara destek olmakla görevli ve yetkili" kılınmıştır.

5176 sayılı Kanun'un 7. maddesinin verdiği açık yetkiye istinaden Kurul tarafından hazırlanan Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri ile Başvuru Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik Başbakanın onayı ile 13/04/2005 tarih ve 25785 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Görüldüğü üzere etik davranış ilkelerinin belirlenmesi ve bu davranış ilkelerinin ihlal edildiği iddiası ile gerekli inceleme ve araştırmaların yapılması ve sonucun ilgili makamlara bildirilmesi, Kamu Görevlileri Etik Kurulunun görev ve yetkisi içinde yer almıştır.

Yönetmelik'in "Hediye alma ve menfaat sağlama yasağı" ilkesini düzenleyen 15. maddesinin dördüncü fıkrasında, "Kamu görevlileri, kamu kaynaklarını kullanarak hediye veremez, resmi gün, tören ve bayramlar dışında, hiçbir gerçek veya tüzel kişiye çelenk veya çiçek gönderemezler; görev ve hizmetle ilgisi olmayan kutlama, duyuru ve anma ilanları veremezler." ve ayrıca anılan Yönetmelik'in "Kamu malları ve kaynaklarının kullanımı"na ilişkin 16. maddesinde "Kamu görevlileri, kamu bina ve taşıtları ile diğer kamu malları ve kaynaklarını kamusal amaçlar ve hizmet gerekleri dışında kullanamaz ve kullandıramazlar, bunları korur ve her an hizmete hazır halde bulundurmak için gerekli tedbirleri alırlar." Hükümleri yer almaktadır.

Belediye Başkanı ilçede yapılan düğün ve sünnet törenlerinde, hediye olarak takmış olduğu altınların parasını belediye bütçesinden karşıladığını kabul etmekte ve bunu 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 38. maddesinin (o)

bendinde yer alan "Temsil ve ağırlama giderleri için ayrılan ödeneği kullanmak" hükmü ile İçişleri Bakanlığı'nın 24/05/1984 tarihli "Belediye Bütçesinden Yapılacak Temsil – Ağırlama ve Tören Giderleri Yönergesi"nin 10. maddesinde düzenlenen " Yukarıdaki maddelerde belirtilen giderler dışında kalan ve yapılması Belde için gerekli olan veya mahalli örf, adet ve sosyal yaşantı içinde gerekli sayılan etkinlik ve törenler için (nişan, nikah, ölüm gibi) harcama yapılabilir." hükmüne dayandırmaktadır. Oysa, etik davranış ilkelerini belirleme yetkisi tamamıyla Kurula verilmiş ve Kurul da bunu bir Yönetmelikle düzenlemiştir. Öte yandan, 5176 sayılı Kanun'un açıkça vurguladığı gibi, Kamu Görevlileri Etik Kurulu'nun temel amacı, kapsam içindeki kurum ve kuruluşlarda, saydamlık, tarafsızlık, dürüstlük, hesap verebilirlik ve kamu yararını gözetme gibi etik davranış ilkelerini yalnızca belirlemek değil aynı zamanda uygulamayı da gözeterek etik kültürün yerleştirilmesini sağlamaktır.

5176 sayılı Kanun ve buna dayanılarak çıkarılan Yönetmelik'in ilgili hükümleri çerçevesinde, İçişleri Bakanlığı'nın söz konusu Yönergesi'nde yer alan hususların yapılan harcamalara hukuki gerekçe olarak gösterilemeyeceği açıktır. Ayrıca, Belediye Başkanının bu fiili, temsil ve ağırlama giderleri kapsamında kamu hizmetlerinin bir parçası olarak değerlendirilemez.

Yukarıda yapılan açıklamalar ile dosyadaki bilgi ve belgelerin değerlendirilmesi sonucunda; Belediye Başkanı nin, Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri ile Başvuru Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik'in 15. maddesindeki "Hediye alma ve menfaat sağlama yasağı " ile 16. maddesindeki "Kamu malları ve kaynaklarının kullanımı"na ilişkin hükümlerde yer alan etik davranış ilkelerine aykırı davrandığına, kararın Resmi Gazete'de yayımlanmasına ve taraflara tebliğine, tebliğinden itibaren 60 gün içinde idari yargı yolu açık olmak üzere,

11/06/2009 tarihinde oyçokluğu ile karar verilmiştir.

AZLIK OYU

Belediye başkanı olan şahsın, düğünlerde ilgililere altın hediye etmesi, bunların bedelini belediye bütçesinden karşılaması nedeniyle Kurulumuza başvurulmuştur.

Belediye bütçesinden, başka bir ifade ile kamu kaynaklarından sağlanan altınların düğün, sünnet sahiplerine hediye edilmesinin etik ve ahlak kurallarına aykırılık teşkil edip etmeyeceği konusunun tespiti gerekmektedir.

Genel ve mahalli idare, ülke düzeyinde ve mahalli nitelikteki kamu hizmetlerini görmek üzere oluşturulmuştur. Dolayısıyla idarenin varlık sebebi kamu hizmetlerinin görülmesidir. Bu hizmetlerin görülmesi için gerekli mali kaynak da; vergi, resim, harçlar ve diğer kamu gelirleridir. Dolayısıyla hizmetten yararlananlardan kısmen ve diğer kamu gelirlerinden sağlanan parasal kaynakların yine kamu hizmetinde kullanılması gerekmektedir. İç ve dış denetim yolu ile bu harcamanın kamu hizmetlerinde kullanılıp kullanılmadığını denetleyecek kurumlar yasalarda belirlendiği gibi, ayrıca kamu kaynaklarının harcama usulleri de yine yasalarda belirlenmiştir.

Bu durumda belediye başkanı veya kamu harcaması yapmaya yetkili kılınmış herhangi bir kamu görevlisinin kamu kaynağını, kamu hizmeti dışında, takdire dayalı olarak kullanması ve harcaması halinde, hem idare hukuku hem de etik ve ahlak ilkelerine aykırı davranmış olacağı tartışmasızdır. Üstelik böyle bir durumun şahsi itibar kazanma, oy miktarını artırma, akraba, eş dost gönülleme gibi kamu yararı ve hizmet dışındaki amaçlarla kötüye kullanılması da imkân dahilindedir.

Bu nedenle 5176 sayılı Yasanın 3 üncü maddesindeki "Kurul, kamu görevlilerinin görevlerini yürütürken uymaları gereken etik davranış ilkelerini hazırlayacağı yönetmeliklerle belirler" hükmü gereği çıkarılan Yönetmeliğin 15 inci maddesinin 4 üncü fıkrasında, kamu görevlilerinin kamu kaynaklarını kullanarak hediye veremeyecekleri açıkça kurala bağlanmıştır.

Bütün bu açıklamalardan çıkan sonuca göre kamu görevlilerinin (sıfatına bakılmaksızın seçimle veya atama yolu ile görevlendirilmiş olsun) kamu kaynaklarını kullanarak (5176 sayılı Yasada ve buna dayalı olarak çıkarılan Yönetmeliklerde öngörülen istisnalar dışında; mesela bayramlardaki çelenk koyma gibi) hediye vermeleri, etik ve ahlaki değerlere göre mümkün değildir.

Olayda da Belediye Başkanının belediye bütçesini kullanarak aldığı altınları evlenme ve sünnet törenlerinde kullanması etik davranış ilkelerine aykırıdır.

İlgili, savunmasında bu harcamayı İçişleri Bakanlığının 25.04.1984 onay tarihli "Belediye Bütçesinden Yapılacak Temsil Ağırılama ve Tören Giderleri" Yönergesi'nin 10

uncu maddesinin verdiği yetkiye istinaden yaptığını belirtmektedir. Görüldüğü üzere Yönerge, 5176 sayılı Yasadan ve bu yasaya istinaden çıkarılan Yönetmelikten çok önce çıkarılmıştır. 5176 sayılı Yasada ve Yönetmeliğinde öngörülen ve hediye verme alma ile ilgili yukarıda belirtilen ilkeler doğrultusunda anılan Bakanlıkça yeni bir düzenleme yapılabilirdi. Nitekim bu konu dosyada bulunan belgelere göre Bakanlıktan sorulmuş; yönergenin değiştirildiği veya yürürlükten kaldırıldığı tespit edilememiştir. Tabii olarak 5176 sayılı Kanun ve Yönetmelik, konuya ilişkin genel etik davranış ilkelerini belirlediğinden bu ilkeler doğrultusunda diğer idari birimlerin kendi hizmetlerine uygun düzenleme yapmalarına Anayasamızın 124 üncü maddesine göre engel bulunmamaktadır. Bakanlık Yönergesi ile Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri Yönetmeliđi arasındaki bu farklılığın giderilmesi, kamu görevlilerinin uygulamadaki hatalarını önleyecektir.

5176 sayılı Yasanın 5 inci maddesinde, etiğe aykırılığın tespiti halinde verilen kararın Resmi Gazete'de yayımlanacağı belirtilmiş ise de, daha önceki kararlarımızın azlık oyunda belirttiğim üzere ceza ve disiplin hukukunda ceza adaletini sağlayan benzer kurumların burada da uygulanması gerektiği inancındayım. Belediye Başkanının, İçişleri Bakanlığı Yönergesini yorumlaması, Yönergenin kaldırıldığıının, değiştirildiğinin bilinmemesi ve küçük yerleşim yerinin örf ve adetinin gözetilmesi gibi durumlar ve kararın Resmi Gazete'de yayımının kişi, işyeri ve çevresi üzerindeki etkisi dikkate alındığında kararımızın Resmi Gazete'de yayımlanmasına gerek bulunmamaktadır.

Açıklanan gerekçelerle çoğunluk kararının, kararımızın Resmi Gazete'de yayımlanması ile ilgili bölümüne katılmıyorum.